

МІСЦЕ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розглянуто сутність поняття «планування» та «фінансове планування», обґрунтовано значення фінансового планування у діяльності підприємства та визначено основні завдання фінансового планування на підприємстві

Ключові слова: *план, планування, фінансовий план, фінансове планування*

Abstract

The article clarified the essence of the concept of «planning» and «financial planning», the necessity of the importance of financial planning in the activities of the enterprise and defined the main tasks of financial planning at the enterprise

Keywords: *plan, planning, financial plan, financial planning, enterprise*

Вступ

В умовах ринкової економіки основними факторами, що обумовлюють масштаби і темпи розвитку будь-якого підприємства, є обсяг та структура фінансових ресурсів, які перебувають в його розпорядженні. На сьогодні без визначення фінансових можливостей та перспектив забезпечення сталого фінансового стану підприємство не може досягти стабільного економічного розвитку. Для здійснення ефективного менеджменту на підприємстві необхідно обов'язково визначати майбутній обсяг фінансових ресурсів, прогнозувати можливий потенціал підприємства, оптимально пов'язати наявні можливості підприємства щодо випуску продукції, тобто здійснювати фінансове планування. Тому питання здійснення фінансового планування є важливим для будь-якого підприємства.

На сьогодні сутність поняття «фінансове планування» до кінця не визначено і вимагає детального дослідження. Визначення поняття «фінансове планування» у діяльності підприємства були окреслені в працях таких зарубіжних та вітчизняних авторів, як: А. Файоль, І. Ансофф, Р. Акофф, А. Ільїн, Л. Павлова, І. Балабанов, А. Ковальова, С. Онисько, В. Загорський, М. Білик, А. Шеремет, Г. Ситник, Р. Квасницька та інші.

Метою роботи є узагальнення підходів до визначення сутності поняття «фінансове планування».

Результати дослідження

Ефективний менеджмент підприємства передбачає обов'язкове визначення майбутніх обсягів фінансових ресурсів, прогнозування можливого потенціалу підприємства, оптимальне співвідношення наявних можливостями підприємства щодо випуску продукції, тобто здійснення фінансового планування.

Планування є однією з основних та центральних функцій управління, що визначає кінцеві результати виробничо-збутової, економічної, фінансової й інвестиційної діяльності. Воно представляє собою процес прийняття управлінських рішень відносно стратегічного передбачення (формування стратегій), адаптації компанії до зовнішнього середовища, внутрішньої організації. Планування забезпечує підприємству основу для прийняття оптимальних управлінських рішень, знижує ризик та сприяє пошуку найбільш придатних напрямів дій.

Отже, планування – це процес визначення головних цілей організації, ресурсів, необхідних для їх досягнення, та політики, направленої на придбання та використання цих ресурсів [1, с. 128].

Досвід зарубіжних фірм та українських підприємств свідчить про те, що недооцінка планування, в тому числі фінансового, його ігнорування призводять до значних, нічим не виправданих економічних втрат, і в кінцевому рахунку до банкрутства. Тому, беручи до уваги сучасний ринок та його жорстоку конкуренцію, слід сказати що планування фінансово-

господарської діяльності є найважливішою умовою їх виживання, економічного зростання та процвітання. Саме воно дає змогу оптимально пов'язати наявні можливості підприємства щодо випуску продукції з попитом і пропозицією, що склалися на ринку.

Один із «батьків» сучасної економіки А. Файоль зауважив: «Управляти – це передбачити, а «передбачити» - це вже майже діяти» [2, с. 53].

Визначенням поняття «фінансове планування» займалися багато українських та зарубіжних авторів, які по різному трактували його суть. Думки різних авторів щодо даного поняття представлені в таблиці 1.

Таблиця 1 - Визначення поняття «фінансове планування»

Автор	Фінансове планування – це
Л. М. Павлова [3, с. 106]	ніщо інше, як планування фінансових ресурсів і фондів грошових коштів
А. І. Балабанов [4, с. 28]	процес вироблення планових завдань, складання графіка їх виконання, розробка фінансових планів і фінансових програм забезпечення їх необхідними ресурсами і робочою силою, контроль за їх виконанням
А. М. Ковальова, М. Г. Лапуста [5, с. 176]	процес розробки системи фінансових планів з окремих аспектів фінансової діяльності, що забезпечують реалізацію фінансової стратегії підприємства в майбутньому періоді
С. М. Онисько, П. М. Марич [6, с. 205]	сукупність розрахунків щодо визначення грошових доходів і нагромаджень та спрямовання їх на покриття запланованих видатків і затрат за різними сферами діяльності господарства у відповідності з виробничими та інвестиційними потребами у плановому році
В. С. Загорський, О. Д. Вовчак [7, с. 154]	елемент фінансового механізму, діяльність пов'язана з управлінням фінансами; є процесом формування і використання фінансових ресурсів
М. Д. Білик [8, с. 52]	процес визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх цільового використання згідно з виробничими та маркетинговими показниками підприємства у плановому періоді
Бойко О. О., Панасюк М. А. [9]	процес систематичної підготовки управлінських рішень, які прямо або опосередковано впливають на об'єми фінансових ресурсів, погодження джерел їх формування та напрямів використання відповідно до виробничих та маркетингових заходів, а також величину показників підприємства в плановому періоді, які забезпечують вирішення завдань найбільш раціональним шляхом для досягнення його цілей у перспективному періоді.

Як підсумок, щодо вище зазначених поглядів на дане поняття можна запропонувати наступне визначення: фінансове планування – це сукупність дій щодо складання фінансових планів, що включає всі напрямки діяльності підприємства, прогнозування ресурсної бази та визначення можливого потенціалу підприємства.

Предметом планування на підприємстві є його ресурси. У процесі планування встановлюються їх необхідність, оптимальна кількість, напрями та термін використання, режим споживання, а також засоби поповнення.

Основною місією фінансового планування є виявлення загальної потреби підприємства у фінансових ресурсах, у такому об'ємі, що буде забезпечувати йому ефективну діяльність на ряду з виконанням зобов'язань перед своїми кредиторами, такими як, банки, бюджет тощо [10].

Фінансове планування об'єднує спільною метою структурні підрозділи підприємства, надає всім процесам скоординованості й односпрямованості, що дозволяє найбільш повно використовувати наявні ресурси, комплексно, якісно та своєчасно розв'язувати різні завдання управління.

Застосування планування створює такі важливі переваги для підприємства, зокрема:

- поліпшує координацію дій в організації;
- дає можливість передбачити різні майбутні ситуації та заздалегідь підготувати альтернативні варіанти плану розвитку підприємства;
- сприяє більш раціональному розподілу ресурсів;

- визначає можливості та загрози, сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, врахування їх при встановленні цілей;
- поліпшує контроль в організації;
- чітко розмежує обов'язки та відповідальність працівників підприємства за виконання планових завдань та інше.

Виділяють наступні основні завдання фінансового планування на підприємстві, що зображені на рисунку 1.

Рисунок 1 Основні завдання фінансового планування

Висновки

Отже, в результаті проведеного дослідження було узагальнено теоретичні засади планування та фінансового планування, визначено значення фінансового планування у діяльності підприємства, а також розглянуто його основні завдання. Таким чином, фінансове планування охоплює найважливіші сторони фінансово-господарської діяльності підприємства, забезпечує необхідний контроль за утворенням і використанням матеріальних, трудових і грошових ресурсів, а також створює умови для зміцнення фінансового стану підприємства.

Отож, фінансове планування – це сукупність дій, щодо складання фінансових планів, що включає всі напрямки діяльності підприємства. Воно дає можливість визначити можливий потенціал підприємства, оптимально пов'язати наявні можливості підприємства щодо випуску продукції з попитом і пропозицією, що склалися на ринку, сприяє більш раціональному розподілу ресурсів, поліпшує контроль в організації та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ильин А. И. Планирование на предприятии : [учеб. Пособие] / А. И. Ильин – Мн.: ООО «Новое знание», 2001. – 719 с.

2. Файоль А. Общее и промышленное управление : [учеб. пособие] / А. Файоль – М.: Книга, 1924. – 160 с.
3. Павлова Л. Н. Фінансовий менеджмент. Управління грошовим оборотом підприємства : [навч. посібник] / Л. Н. Павлова. – К.: Ваклер, 2001. – 400 с.
4. Балабанов И. Т. Анализ и планирование финансов хозяйствующих субъектов: [учебное пособие] / И. Т. Балабанов; СПб эконом. колледж. – М.: Финансы и статистика, 2011. – 80 с.
5. Ковальова А. М. Фінанси підприємств: [навч. посібник] / А. М. Ковальова, М. Г. Лапуста, Л. Г. Скамай. – К. : Знання-Прес, 2006. – 336 с.
6. Онисько С. М. Фінанси підприємств : [підручник] / С. М. Онисько, П. М. Марич. – 2-ге вид., стереот. – Львів : Магнолія плюс, 2005. – 366 с.
7. Загорський В.С., Вовчак О.Д. Фінанси: [Навч. Посіб] / В.С. Загорський, О.Д. Вовчак, І.Г. Благун, І.Р.Чуй-К.: Знання, 2006. – 230 с.
8. Білик М. Д. Бюджетування у системі фінансового планування / М. Білик // Фінанси України . – 2003. – № 3. С. 97–110.
9. Бойко О. О. Фінансове планування діяльності сучасного підприємства [Електронний ресурс]/ Бойко О. О., Панасюк М. А. // Економіка та суспільство. – 2016. – №2. – С. 318-322.
10. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Дзеджула. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 143 с.

Вікторія Віталіївна Кривіцька - студентка групи МОФ-156, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, email: viktoria.victory98@gmail.com

Науковий керівник: В'ячеслав Васильович Дзеджула – доктор економічних наук, професор кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Viktoria V. Kryvitska - student, faculty of management and informational security, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, email: viktoria.victory98@gmail.com

Supervisor: Vyacheslav V. Dzhezdzhula – Doctor of Economic Sciences, Professor of Finance and Innovation Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa